

ACTA DE LA TROBADA DE LA PLATAFORMA D'INNOVACIÓ URBANA DE BARCELONA

Dia i hora: Dimarts 28 de gener de 2025 a les 11 hores
Lloc: Presencial, ca l'Alíer, carrer Pere IV, 362, Barcelona

Escaleta

11.00 h: Benvinguda Institucional. **Michael Donaldson**, director general de BIT Habitat

11.05 h: Projectes en curs i pla de treball de 2025. **Michael Donaldson**, director general de BIT Habitat

11.20 h: Iniciatives i programes d'impuls a la innovació des de l'Ajuntament de Barcelona

- o **Dani Alsina**, director d'Estratègia i Innovació a BIMSA
- o **Susana Closa**, Gerent de l'Institut Barcelona Esports
- o **Sara Díaz**, directora Executiva de Sectors Estratègics i Talent, Barcelona Activa
- o **Àngel López**, Director d'Estratègies de Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona

12.00 h: Pausa, aperitiu

12.30 h Codisseny de l'entorn controlat de proves de la ciutat de Barcelona (Fase d'immersió i anàlisi). **Equip de BIT Habitat i SILO..**

Assistència

Alsina	Francina
Angulo	Cecilio
Azemar	Xavier
Barrera	Joan Ramon
Batlle	Gemma
Cambronero	Joan
Cañigüeral	Albert
Donaldson Carbón	Michael
Echaniz	Juan
Estela	Oriol
Ferrer	Josep Ramon
Garcia Bragado	Ramon

Goñi	Alex
Grau	Carles
Guasch Sastre	Clara
Levi	Simona
Martí Galbis	Jordi
Martínez de Albéniz	Víctor
Martínez Garcia	David
Monzó	Xavier
Roca	Genís
Ruiz Tintoré	Yago
Suriñach	Rosa
Testar	Xavier
Tomàs	Mariona
Alsina	Dani
Closa	Susana
Díaz	Sara
López	Àngel
Noguera	Luis
Sosa	Melany
Sánchez	Natalia
Cendón	Lluïsa
Muñío	Ara
Gutierrez	Clara
Niubo	Martí

Desenvolupament de la sessió de codisseny (participació) a partir de les 12.30 hores

Michael Donaldson inicia la sessió explicant que el decret d'alcaldia de setembre de 2024 constitueix la Comissió per a l'Ordenança d'Innovació, formada per les Gerències i Departaments de l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta comissió té com a objectiu la redacció de l'ordenança que regularà el sandbox. A més, destaca que, més enllà del que tradicionalment es coneix com a procés de participació, es volen organitzar trobades amb els actors clau de l'ecosistema per incorporar les seves perspectives en la definició estratègica de l'ordenança. Donaldson indica que actualment es troben en una fase de definició estratègica. Finalitzada la seva intervenció, dona pas a Luis Noguera, director de la consultoria SILO, especialitzada en innovació.

Luis Noguera, director de l'àrea legal de SILO, comença la seva intervenció agraïnt la presència de tots els assistents i la confiança depositada en el seu equip per donar suport en l'elaboració de l'ordenança.

Noguera comenta que, el juliol de 2023, la Comissió Europea va publicar una guia sense capacitat reguladora, però que establia les línies mestres per a la creació d'espais d'experimentació. Aquesta guia diferenciava tres modalitats d'espais: el tecnològic, el sociotècnic i el regulatori, essent els entorns controlats de proves, instruments regulatoris.

A més, Noguera assenyala que el principal repte dels sandbox és justificar-ne el valor com a eina per fomentar la innovació, especialment davant les reticències del sector jurídic, ja que els mètodes tradicionals sovint resulten insuficients. Defineix els sandbox reguladors com a espais de prova controlats, limitats temporalment i monitoritzats per les entitats reguladores, dissenyats per afavorir l'experimentació de manera segura i estructurada. Aquests espais permeten testar solucions tecnològiques que encara no s'ajusten a la regulació existent, i ofereixen la possibilitat de suspendre temporalment certes disposicions normatives.

Pel que fa a les persones que poden participar en el sandbox, Noguera especifica que poden presentar projectes aquelles persones físiques o jurídiques que compleixin els requisits establerts. El sector públic, en aquest cas l'Ajuntament de Barcelona, serà el promotor d'aquesta iniciativa, per la qual cosa els projectes presentats han de respondre a l'interès públic. A més, remarca que els projectes seran tractats de manera individualitzada, tenint en compte les seves característiques i la temàtica de la proposta.

Un cop exposat el concepte de sandbox, Noguera continua la seva intervenció detallant la metodologia adoptada per dissenyar l'entorn controlat de proves. Aquesta metodologia inclou una anàlisi preliminar per avaluar la situació i justificar l'interès de l'Ajuntament de Barcelona en la creació d'una ordenança que faciliti l'establiment d'aquest entorn. Explica que, dins del disseny de l'ordenança, s'ha de millorar la normativa, avaluar-la i dur a terme la simplificació administrativa. Aclareix que la instrumentalització del sandbox s'ha pensat per a que sigui una ordenança municipal de llarga durabilitat i on tota la ciutat de Barcelona sigui l'espai de proves. Pel que fa a la identificació d'instruments que s'han de desenvolupar per a l'activació de l'entorn controlat de proves, a banda de l'ordenança, s'han identificat d'altres instruments com ara: la realització de convenis per aglutinar les necessitats específiques que generin una col·laboració públic, privada, la realització de consultes prèvies al mercat i la realització de manifestacions d'interès de projectes per objectius (convocatòries)..

Ara Muñío intervé per demanar a Luis Noguera que amplii la informació sobre els objectius del sandbox. Un cop finalitzada la seva intervenció, es procedirà al torn de paraules.

Luis Noguera explica que els principals objectius del sandbox són: promoure la innovació i el desenvolupament tecnològic al territori, aprovar i flexibilitzar possibles modificacions a la normativa basant-se en els resultats obtinguts a través de les proves realitzades, i posicionar Barcelona com a

referent d'innovació. Citant l'Ara, destaca que el sandbox és un instrument més dins d'un conjunt d'iniciatives per fomentar la innovació a la ciutat, però que no és l'única eina disponible.

Torn de paraules

Xavier Azemar intervé i pregunta si el concepte del sandbox es limita només a l'àmbit físic o si inclou també aspectes intangibles, com les dades.

Luis Noguera respon que no es limita a un àmbit concret, sinó que s'ha pensat en el territori de Barcelona en tota la seva amplitud.

Michael Donaldson afegeix que, tot i que sovint tendim a centrar-nos en els espais físics, la dimensió digital, incloent-hi les dades, serà essencial. Malgrat que encara no ho han explicat clarament, estan treballant internament en el projecte de "digital twin", que esdevindrà un espai adequat per integrar-hi aquestes iniciatives i fomentar la seva convergència.

Simona Levi, amb relació al pressupost, pregunta si l'Ajuntament actua com a promotor i, per tant, el pressupost l'estableix el sector privat o a la inversa.

Luis Noguera explica que el projecte es troba en una fase estratègica i que aquesta qüestió no està decidida. Tot i que l'administració pública actua com a promotor, això no implica que la seva tasca es limiti a prioritzar, ja que, si hi ha pressupost per fomentar alguna àrea específica, aquest es podria destinar a l'objectiu. A més, recorda que l'ordenança es regeix per sobre del pressupost, i en cas d'haver-hi disponibilitat econòmica, també es podrien finançar iniciatives a través de les manifestacions d'interès (convocatòries).

Ramon García observa que, tot i que existeixen molts mecanismes, cal reconèixer que no tots funcionen adequadament. Destaca que aquesta iniciativa podria ser una oportunitat per promoure la compra innovadora. En aquest sentit, considera que quan l'Ajuntament decideixi adquirir algun producte o servei, seria interessant que les propostes presentades haguessin estat prèviament testades mitjançant el sandbox, convertint-se així en un incentiu per a les empreses i un motor per impulsar la compra per part de l'Ajuntament.

Luis Noguera precisa que vol matisar alguns punts relatius a l'ús i la finalitat del sandbox. Recorda que en la sessió amb la comissió assessora es va discutir la possibilitat d'atorgar un segell distintiu de qualitat a les empreses participants, però recalca que el sandbox no té com a objectiu exclusiu la validació de les iniciatives, sinó la millora de les normatives, però el sandbox no ha de ser vist com el camí perquè l'Ajuntament adquireixi innovacions ja testades.

Rosa Suriñach intervé per remarcar que, tot i que l'ordenança es presentarà al plenari i segurament serà ben rebuda, seria convenient reflexionar sobre l'àmbit territorial. Considera que el concepte d'entorn urbà va més enllà dels límits del municipi de Barcelona, ja que s'estén a l'àrea metropolitana i fins i tot a la regió metropolitana. Per tant, proposa que l'ordenança contempli una visió més àmplia que integri aquesta perspectiva holística, atès que moltes innovacions poden transcendir els límits de la ciutat de Barcelona.

Luis Noguera comparteix plenament aquesta opinió i afirma que el seu objectiu és crear una ordenança capaç d'incloure tots aquests elements. L'ordenança ha de ser el marc general que abasteixi el màxim possible de necessitats i mitjançant les manifestacions d'interès es puguin adaptar als requisits concrets.

Michael Donaldson recorda que ja s'havia intentat desenvolupar la convocatòria d'ajuts a la innovació "ciutat proactiva" amb lògica metropolitana, però es van trobar amb la barrera

administrativa/competencial del territori de Barcelona, la qual va impedir desenvolupar-lo amb aquesta lògica supramunicipal. No obstant això, insisteix en la importància de la col·laboració i de buscar acords amb altres nivells jurídics i territorials.

Carles Grau expressa la seva visió del sandbox com una eina que ha de facilitar i accelerar els projectes d'iniciativa pública i privada. Considera que, tot i que la finalitat del sandbox és trencar les barreres regulatòries, cal ser realistes. Afirmar que, històricament, Barcelona no ha estat una ciutat facilitadora de la innovació, sinó tot el contrari. Per això, subratlla la necessitat de superar aquestes barreres i incentivar la innovació, amb l'objectiu de liderar en determinats sectors. Si no es fa així, el projecte podria acabar sent una voluntat sense concreció real.

Luis Noguera afirma que estan plenament alineats amb aquesta reflexió, ja que ha estat un dels temes de debat durant els mesos de treball en la part preliminar. Segons Noguera, l'objectiu és que l'ordenança sigui un marc general que permeti adaptar-se a les diferents necessitats de la ciutat, i per això és fonamental que, mitjançant les manifestacions d'interès, es puguin identificar i abordar els requisits específics.

Genís Roca expressa el seu interès pel procés i considera que les convocatòries de manifestació d'interès permetran que l'Ajuntament defineixi les temàtiques que més li interessin. Roca també posa en qüestió qui serà l'encarregat d'establir les temàtiques d'aquestes convocatòries, si serà només una instància municipal o també s'involucrarà a la societat civil.

Luis Noguera respon que aquesta qüestió encara no està tancada, però destaca que la voluntat és que sigui el sector públic qui impulsi el procés mitjançant per exemple, una consulta de mercat, a partir de la qual es definiran les convocatòries de manifestació d'interès. En aquest sentit, subratlla que la governança del sandbox haurà de ser establerta de manera flexible, deixant espai per a la contribució de diferents actors.

Angel López intervé per ressaltar que la definició de l'espai físic és un element crucial que podria interferir amb els interessos privats. Afegeix que, pel que fa a les dades generades a Barcelona, aquestes haurien de formar part del sandbox, com també la Barcelona virtual, que cada cop està més present en la realitat urbana. López també assenyala la manca d'un apartat sobre responsabilitats dins del sandbox, especialment pel que fa a les responsabilitats penals derivades d'accidents o danys que es podrien generar durant les proves, sobretot pel que fa a la mobilitat. A més, exposa la seva preocupació en relació a que els projectes d'innovació impulsats pel sector privat poden no estar alineats amb els interessos públics de l'Ajuntament de Barcelona.

Luis Noguera coincideix amb les preocupacions d'Angel López i afirma que l'espai ha de ser definit sempre en funció de l'interès públic, ja que l'Ajuntament és el promotor. Afegeix que, en casos on el projecte afecti el sector privat, es podrien establir convenis amb les parts implicades per tal de regular de manera territorialitzada les condicions del sandbox.

Angel López pregunta si només es contemplaria l'exempció de normes municipals o també d'altres normes de nivell català o estatal.

Luis Noguera respon que només es podria eximir aquelles normatives sobre les quals l'Ajuntament té competència.

L'Ara Muñío informa que, tot i que es faran algunes aportacions més, no serà possible tractar-les totes a causa del temps limitat. Finalment, indica que les aportacions pendents podran ser enviades per correu electrònic, i que es mantindrà tothom informat dels avenços del procés de redacció.

Josep Ferrer expressa els seus dubtes i reflexions en sentir les intervencions. Considera que, tot i que el sandbox té un gran potencial, cal una visió clara sobre la governança. Creu que hauria de pensar-se no només del sandbox, sinó també d'altres instruments d'innovació existents, per tal de canalitzar i aprofitar tota la innovació disponible.

Luis Noguera reconeix la importància de la governança i assegura que observar altres experiències pot ajudar a establir un model de governança eficaç. També destaca que la creació de sinergies entre els diferents actors pot ser un camí a seguir per aconseguir els objectius.

Simona Levi agraeix l'esforç que s'està fent amb l'ordenança, però adverteix que els instruments d'innovació actuals tenen certes limitacions. Recorda que la compra pública innovadora no es fa servir amb la freqüència que seria desitjable i que la directiva de 2014 sobre contractació pública en relació amb la innovació no s'està aplicant. Afegeix que, si no es corregeixen aquests obstacles, serà difícil fomentar la innovació mitjançant aquesta ordenança, i posa èmfasi en la necessitat d'incloure també a les petites i mitjanes empreses locals.

Luis Noguera comparteix aquesta preocupació i reconeix que la compra pública d'innovació és, actualment, un dels instruments més potents per fomentar la innovació. Explica que, quan es realitza compra pública d'innovació, l'únic que cal és introduir criteris dins de la contractació pública ordinària per fomentar la innovació. Referent a l'altre qüestió, subratlla que l'ordenança ha de ser inclusiva i oberta a tot tipus d'entitats, incloent-hi les petites empreses.

Anna Higuera proposa revisar una guia de bones pràctiques derivada d'un projecte similar realitzat fa uns anys amb la participació d'ajuntaments, com a font d'inspiració per al sandbox.

Luis Noguera agraeix la proposta.

Melany Sosa destaca que el sandbox podria cobrir aquest buit normatiu, ja que actualment no hi ha una llei nacional o autonòmica per regular-lo. Considera que la creació d'aquest instrument representa una gran oportunitat per aprofitar tots els recursos disponibles per fomentar la innovació.

Michael Donaldson agraeix les aportacions de tots els participants i informa que es farà un retorn del material generat durant la sessió. Afegeix que tornaran a convocar els participants quan el projecte estigui més avançat i es puguin recollir més aportacions.